

T.C.

YARGITAY

HUKUK GENEL KURULU

E. 2017/12-1147

K. 2017/1304

T. 8.11.2017

• **MEMUR İŞLEMİNİN ŞİKÂYET YOLU İLE İPTALİ İSTEMİ (Alacaklı Bir Yıllık Süresi İçinde Haciz Talebinde Bulunmuş ise Aynı Bir Yıllık Süre İçinde Borçlunun Mallarının Haczedilememiş Olmasının Haciz İsteme Hakkının Düşmesini ve Dosyanın İşlemden Kaldırılmasını Gerektirmediği - Alacaklı Vekili Yasal Bir Yıllık Süre İçinde Borçluların Menkullerinin ve Borçlunun Maaşının Haczini Talep Etmiş Olmakla Alacaklının Haciz İsteme Hakkı Düşmediği/Yenileme Harcına Gerek Olmayıp Doğrudan Haciz İstenebileceği)**

• **HACİZ İSTEME HAKKI (Ödeme Emrinin Tebliği Tarihinden İtibaren Bir Yıl Geçmekle Düşeceği/Alacaklı Bir Yıllık Süresi İçinde Haciz Talebinde Bulunmaz veya Haciz Talebini Geri Alarak Bu Bir Yıl İçinde Yeniden Haciz Talebinde Bulunmazsa Takip Dosyasının İşlemden Kaldırılacağı - Bir Yıllık Süre İçinde Borçlunun Mallarının Haczedilememiş Olmasının Haciz İsteme Hakkının Düşmesini Gerektirmediği/Yasal Bir Yıllık Süre İçinde Haczini Talep Edildiğinden Yenileme Harcına Gerek Olmayıp Doğrudan Haciz İstenebileceği)**

• **BİR YIL İÇİNDE HACİZ TALEBİNDE BULUNULMASI (Aynı Bir Yıllık Süre İçinde Borçlunun Mallarının Haczedilememiş Olmasının Haciz İsteme Hakkının Düşmesini ve Dosyanın İşlemden Kaldırılmasını Gerektirmediği - Alacaklı Vekili Yasal Bir Yıllık Süre İçinde Borçluların Menkullerinin ve Borçlunun Maaşının Haczini Talep Etmiş Olmakla Alacaklının Haciz İsteme Hakkı Düşmediği/Yasal Bir Yıllık Süre İçinde Haczini Talep Edildiğinden Yenileme Harcına Gerek Olmayıp Doğrudan Haciz İstenebileceği)**

• **YENİLEME HARCİ (Alacaklı Bir Yıllık Süresi İçinde Haciz Talebinde Bulunmuş ise Aynı Bir Yıllık Süre İçinde Borçlunun Mallarının Haczedilememiş Olmasının Haciz İsteme Hakkının Düşmesini ve Dosyanın İşlemden Kaldırılmasını Gerektirmediği/Borçlunun Mallarının Haczedilmesinin İstenmesinin Yenileme Talebi Niteliğinde Olmadığı - Yasal Bir Yıllık Süre İçinde Haciz Talep Edilmiş Olmakla Alacaklının Haciz İsteme Hakkı Düşmediği/Yenileme Emrinin Tebliğine ve Yenileme Harcına Gerek Olmayıp Doğrudan Haciz İstenebileceği)**

2004/m.[78](#)

ÖZET : Haciz isteme hakkı, ödeme emrinin tebliği tarihinden itibaren bir yıl geçmekte düşer. Alacaklı, bir yıllık süresi içinde haciz talebinde bulunmaz veya haciz talebini geri alıp da, bu bir yıllık süre içinde yeniden haciz talebinde bulunmaz ise takip dosyası işlemde kaldırılır. Bu halde takip dosyası yalnız işlemde kaldırılır; yoksa icra takibi düşmez. Yenileme talebinde bulunmak suretiyle aynı takip dosyasında haciz isteyebilir.

Alacaklı bir yıllık süresi içinde haciz talebinde bulunmuş ise aynı bir yıllık süre içinde borçlunun mallarının haczedilememiş olması haciz isteme hakkının düşmesini ve dolayısıyla takip dosyasının işlemde kaldırılmasını gerektirmez. Bu halde borçlunun mallarının haczedilmesinin istenmesi, yenileme talebi niteliğinde değildir.

Alacaklı vekili yasal bir yıllık süre içinde borçluların menkullerinin ve borçlunun maaşının haczini talep etmiş olmakla alacaklının haciz isteme hakkı düşmemiştir. Bu durumda alacaklının yeniden haciz isteyebilmesi için borçluya yenileme emrinin tebliğine ve dolayısıyla yenileme harcı alınmasına gerek olmayıp alacaklı yenileme talebinde bulunmaksızın doğrudan haciz isteyebilir.

DAVA : Taraflar arasındaki “memur işleminin şikayet yolu ile iptali” isteminden dolayı yapılan yargılama sonunda Borçka İcra (Hukuk) Mahkemesince şikayetin reddine dair verilen 10.07.2013 gün ve 2013/2 E., 2013/12 K. sayılı kararın temyizden incelenmesinin şikâyetçi vekili tarafından istenilmesi üzerine Yargıtay 12. Hukuk Dairesinin 05.12.2013 gün ve 2013/31165 E., 2013/38701 K. sayılı kararı ile,

"...Alacaklının haciz isteme hakkı, ödeme emrinin tebliğ tarihinden itibaren bir yıl geçmekle düşer (İİK madde [78/2.C.1](#)). Bu durumda takip dosyası işlemde kaldırılacağından (md.78/4) alacaklı, haciz isteyebilmek için yenileme talebinde bulunmalı ve bu talep borçluya tebliğ edilmelidir. Diğer taraftan aynı maddenin 5. fıkrasında; ilama dayalı olmayan takiplerde yenileme talebi üzerine harç alınacağı öngörülmüştür.

Somut olayda, örnek 7 numaralı ödeme emri, borçluların birincisine 18.9.2009 tarihinde, ikincisine 30.9.2009 tarihinde, üçüncüsüne 01.10.2009 tarihinde tebliğ edilmiş ve alacaklı tarafından 10.3.2010 ve 26.05.2010 tarihlerinde, yani yasal bir yıllık süre içerisinde borçluların menkullerinin ve borçlu... 'in maaşının haczi talep edilmiş olmakla, alacaklının "haciz isteme hakkı" düşmemiştir. Bu durumda alacaklının yeniden haciz isteyebilmesi için İİK'nın [78/5](#). maddesi gereğince borçluya yenileme emrinin tebliğine ve dolayısıyla yenileme harcı alınmasına gerek yoktur. Başka bir ifadeyle alacaklı yenileme talebinde bulunmaksızın doğrudan haciz isteyebilir. İİK'nın [110/3](#). maddesinde haczin konulması ve muhafazası gibi giderlerden alacaklının sorumlu olduğu düzenlenmektedir. Anılan düzenleme yenileme harcı ve haciz isteme süresi ile ilgili olmadığından somut olayda uygulama yeri yoktur.

O halde, mahkemece şikâyetin kabulü gerekirken reddine karar verilmesi isabetsizdir..."

gerekçesiyle bozularak dosya yerine geri çevrilmekle yeniden yapılan yargılama sonunda mahkemece önceki kararda direnilmiştir.

Hukuk Genel Kurulunca incelenerek direnme kararının süresinde temyiz edildiği anlaşıldıktan ve dosyadaki kâğıtlar okunduktan sonra gereği görüldü:

KARAR : Talep, memur işleminin şikâyet yolu ile iptali istemine ilişkindir.

Şikâyetçi vekili, şikâyet edilen borçlular aleyhine Borçka İcra Dairesinde 11.09.2009 tarihinde ilamsız icra takibi başlatıldığını, ödeme emrinin borçluların tümüne tebliğ edildiğini, süresi içerisinde itiraz edilmediğinden takibin kesinleştiğini, borçlular hakkında birçok icra işlemi gerçekleştirildiğini, ancak dosyada 2004 Sayılı İİK'nın ilgili maddelerinde belirtildiği süre boyunca herhangi bir haciz işlemi yapılmadığından konulan hacizlerin kaldırılmasına karar verildiğini, 22.04.2013 tarihinde verilen dilekçeyle haciz işlemi talep edilmişse de öncelikle dosyanın yenilenmesi, yenileme için ise başvuru ve peşin harcın yatırılması gerektiği şeklinde karar alındığını, Borçka İcra Dairesi işleminin haksız olduğunu ve kamu düzenine aykırılık teşkil ettiğini, Borçka İcra Dairesinin 2009/921 Sayılı takip dosyasından verilen 22.04.2013 tarihli "Karar Tensip Tutanağı" başlıklı kararın iptali ile dosyanın harç alınmaksızın yenilenmesine karar verilmesini şikâyet yolu ile istemiştir.

Yerel Mahkemece davaya konu Borçka İcra Dairesinin 2009/921 Sayılı takip dosyasında alacaklı vekilinin 10.03.2010 tarihinde haciz talebinde bulunduğu, bunun üzerine borçlulara ait 34 TK 498 ve 34 ZP 7400 plaka sayılı araçların 11.04.2010 tarihinde haczedildiği, bundan sonra alacaklı vekili 26.05.2010 tarihinde borçlu...'in maaşının haczini talep etmişse de dosyada bu haczin uygulandığına dair herhangi bir bilgi ve belge olmadığı, bu tarihten sonra alacaklı vekilinin dosyada herhangi bir talebinin olmadığı, araçların haczedildiği tarihe göre araçların satışının 11.04.2011 tarihine kadar istenmesinin mümkün olduğu, bu tarihe kadar haciz talep edilmediğine göre haczin bu tarihte düştüğünün kabulünün gerekeceği, haczin düştüğü 11.04.2011 tarihinden dosyanın muameleden kaldırıldığı 12.12.2012 tarihine kadar bir yıldan fazla süre geçtiğinden dosyanın muameleden kaldırılmasında herhangi bir usulsüzlük bulunmadığı, muameleden kaldırılan dosyanın yenilenmesi talep edildiği takdirde İİK 78/5 maddesi hükmü gereğince yeniden harç alınacağı, yenileme harcı ödenmemesi sebebiyle yenileme talebinin reddi yönündeki İcra Dairesi işleminin Kanuna uygun olduğu gerekçesiyle şikâyetin reddine karar verilmiş, verilen karar şikâyetçi vekilinin temyizi üzerine Özel Dairece yukarıda başlık bölümünde açıklanan gerekçelerle bozulmuştur.

Mahkemece önceki gerekçeler tekrarlanmak suretiyle direnme kararı verilmiştir.

Direnme kararı, şikâyetçi vekili tarafından temyiz edilmiştir.

Direnme yolu ile Hukuk Genel Kurulu önüne gelen uyuşmazlık, İİK'nın 78/2 ve 4. fıkralarındaki yasal gereklilik (ödeme emrinin tebliğinden itibaren bir yıl içinde haciz talep edilmiş olması halinde) yerine getirildikten sonra başka sebeplerle dosyanın işlemde kaldırılıp kaldırılamayacağı noktasında toplanmaktadır.

Bilindiği üzere alacaklının haciz isteme hakkı bir yıllık süreye tabidir. Haciz isteme hakkı, ödeme emrinin tebliği tarihinden itibaren bir yıl geçmekte düşer. (İİK'nın 78/2. madde C.1) Alacaklı, bir yıllık süresi (İİK'nın 78/2. md.) içinde haciz talebinde bulunmaz veya (bir yıl içinde yaptığı) haciz talebini geri alıp da, bu (aynı) bir yıllık süre içinde yeniden haciz talebinde bulunmaz ise takip dosyası işlemde kaldırılır. (78/4 md.) Bu halde takip dosyası yalnız işlemde kaldırılır; yoksa icra takibi düşmez. Yani icra takibi derdest kalmakta devam eder. Bu halde yenileme talebinde bulunmak suretiyle aynı takip dosyasında haciz isteyebilir. (78/5 md.)

Buna karşılık alacaklı bir yıllık süresi içinde haciz talebinde bulunmuş ise aynı bir yıllık süre içinde (hatta daha sonra) borçlunun mallarının haczedilememiş olması haciz isteme hakkının düşmesini ve dolayısıyla takip dosyasının işlemde kaldırılmasını gerektirmez. Bu halde icra takibi derdest kalmakta devam etmektedir ve alacaklının bir yıllık süresi içinde yapmış olduğu haciz talebi gereğince (bir yıl geçtikten sonra) borçlunun mallarının haczedilmesini istemesi, İcra ve İflas Kanunu'nun 78/5. maddesi anlamında yenileme talebi niteliğinde değildir. Yani bu halde alacaklının yeniden harc ödemesine ve talebin borçluya tebliğine gerek yoktur. (Kuru B.: İcra ve İflas Hukuku El Kitabı, 2013, 2. Baskı, sh 414, 415).

Somut olayda örnek 7 ödeme emri borçluların birincisine 18.9.2009 tarihinde, ikincisine 30.9.2009 tarihinde, üçüncüsüne 01.10.2009 tarihinde tebliğ edilmiş olup, alacaklı vekili yasal bir yıllık süre içinde borçluların menkullerinin ve borçlunun maaşının haczini talep etmiş olmakla alacaklının haciz isteme hakkı düşmemiştir. Bu durumda alacaklının yeniden haciz isteyebilmesi için İİK'nın 78/5. maddesi gereğince borçluya yenileme emrinin tebliğine ve dolayısıyla yenileme harcı alınmasına gerek yoktur. Başka bir ifadeyle alacaklı yenileme talebinde bulunmaksızın doğrudan haciz isteyebilir.

Hal böyle olunca; yerel mahkemece, Hukuk Genel Kurulunca da benimsenen Özel Daire bozma kararına uyulması gerekirken yanılığın gerekçe ile önceki kararda direnilmesi usul ve yasaya aykırıdır.

Bu sebeple direnme kararı bozulmalıdır.

SONUÇ : Şikâyetçi vekilinin temyiz itirazlarının kabulüyle direnme kararının Özel Daire bozma kararında gösterilen nedenlerden dolayı BOZULMASINA, istenmesi halinde temyiz peşin harcının yatırana iadesine, karar düzeltme yolu açık olmak üzere, 08.11.2017 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

